

تحلیل شخصیت و شخصیت‌پردازی در روایت‌های تاریخ‌مند رضا جولایی

مریم مزده، کامران پاشایی فخری*، پروانه عادل‌زاده

گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

سال نوزدهم، شماره سوم، خرداد ۱۴۰۵، شماره پی‌دی‌آر پی ۱۲۱، صص ۸۵-۹۷

<https://irandoi.ir/doi/10.irandoi.2002/bahareadab.2026.18.8146>

نشریه علمی سبک‌شناسی نظم و نثر فارسی

(بهار ادب سابق)

چکیده:

زمینه و هدف: شخصیت و سازوکارهای شخصیت‌پردازی از ارکان بنیادین روایتند که در بازنمایی نسبت فرد با تاریخ و قدرت نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. با وجود پژوهش‌های متعدد درباره تاریخ‌گرایی در آثار رضا جولایی، تحلیل نظام‌مند شخصیت‌پردازی به مثابه ساز و کار روایی و ایدئولوژیک کمتر مورد توجه قرار گرفته است. این پژوهش با هدف واکاوی نحوه شکل‌گیری شخصیت‌ها در نسبت با تاریخ در سه اثر شاخص جولایی (پاییز ۳۲، تالار طربخانه و برآمدن آفتاب زمستانی) انجام شده است.

روش‌ها: پژوهش حاضر با رویکردی تحلیلی انتقادی و با تکیه بر روایت‌شناسی، از طریق تحلیل صحنه‌محور و شخصیت‌محور انجام شده است. داده‌های پژوهش شامل تمام شخصیت‌های اصلی و فرعی این سه رمان بوده است که در قالب کدگذاری توصیفی و مفهومی، الگوهای غالب شخصیت‌پردازی استخراج و طبقه‌بندی شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد که شخصیت‌ها در جهان داستانی جولایی نه‌کنشگران قهرمان‌محور، بلکه حاملان حافظه جمعی و سوژه‌هایی در وضعیت تعلیق تاریخیند، وضعیتی که در آن هویت فردی در تقاطع نیروهای تاریخ قدرت و تروما شکل می‌گیرد. این الگو نوعی بازنمایی انتقادی از تاریخ اجتماعی و سیاسی معاصر را رقم می‌زند.

نتیجه‌گیری: شخصیت‌پردازی در آثار جولایی فراتر از یک عنصر روایی عمل می‌کند و به سازوکاری برای تاریخ‌نگاری انتقادی بدل می‌شود. از این منظر، روایت جولایی با تمرکز بر ذهن و حافظه تاریخی شخصیت‌ها، امکان تبیین مجدد رابطه فرد و قدرت را در بستر روایت فراهم می‌آورد.

تاریخ دریافت: ۲۴ آذر ۱۴۰۴

تاریخ داوری: ۲۶ دی ۱۴۰۴

تاریخ اصلاح: ۱۱ بهمن ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۲۵ اسفند ۱۴۰۴

کلمات کلیدی:

شخصیت‌پردازی، روایت‌شناسی، تاریخ‌نگاری انتقادی، رضا جولایی

* نویسنده مسئول:

Adelzade@iaut.ac.ir

(۰۹۸ ۲۱)

ORIGINAL RESEARCH ARTICLE

Character analysis and character development in Reza Julayi’s historical narratives

M. Mojdeh, K. pashaei Fakhri*, P. Adelzade

Department of Persian Language and Literature, Ta.C., Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 15 December 2025
Reviewed: 16 January 2026
Revised: 31 January 2026
Accepted: 16 March 2026

KEYWORDS

Characterization; Narratology;
Critical Historiography; Reza Julaei

*Corresponding Author

✉ Adelzade@iaut.ac.ir

☎ (+98)

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVES: Character and the mechanisms of characterization are fundamental narrative components that play a decisive role in representing the relationship between the individual, history, and power. Although numerous studies have examined historicism in Reza Julaei’s works, systematic analysis of characterization as a narrative and ideological structure has been rare. This study aims to investigate how characters are formed in relation to history in three major novels—Autumn 32, Hall of Revelry, and The Rise of the Winter Sun

METHODOLOGY: Using an analytical–critical approach grounded in narratology, the study conducts both scene-oriented and character-oriented textual analyses. All major and minor characters in the selected works are examined through descriptive and conceptual coding to identify and classify dominant patterns of characterization.

FINDINGS: The results reveal that Julaei’s characters are not heroic agents of action but bearers of collective memory and subjects suspended in a historical limbo, where personal identity emerges at the intersection of historical forces, power dynamics, and trauma. This mode of characterization contributes to the formation of a critical perception of history and memory.

CONCLUSION: Characterization in Julaei’s works transcends the boundaries of narrative technique, functioning as a central mechanism for critical historiography. Through the interplay of memory, temporality, and identity, his fiction reconstructs the relationship between the individual and power from a distinctly historical perspective.

<https://irandoi.ir/doi/10.irandoi.2002/bahareadab.2026.18.8146>

NUMBER OF REFERENCES	NUMBER OF TABLES	NUMBER OF FIGURES
 19	 0	 0

مقدمه

داستان تاریخی معاصر ایران عرصه‌ای برای بازاندیشی نسبت فرد و تاریخ است؛ در این میان، آثار رضا جولایی جایگاهی متمایز دارد؛ چراکه تاریخ در روایت‌های او نه صرفاً به‌مثابه پس‌زمینه‌ای روایی، بلکه به‌عنوان نیروی فعال و ساختار دهنده است.

با وجود این، بررسی پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که تمرکز اصلی مطالعات انجام‌شده بر آثار این نویسنده عمدتاً معطوف به مباحثی چون تاریخ‌گرایی، فضای سیاسی و نسبت متن با قدرت بوده و شخصیت‌پردازی کمتر به‌عنوان مقوله‌ای مستقل برای تولید معنا مورد توجه قرار گرفته است.

مسئله اصلی پژوهش حاضر آن است که شخصیت در آثار داستانی رضا جولایی چگونه شکل می‌گیرد و چه ساز و کارهایی آن را به ابزار تاریخ‌نگاری انتقادی بدل می‌کند. هدف مقاله، تحلیل سازوکارهای شخصیت‌پردازی و تبیین کارکرد روایی شخصیتها در این آثار است. نوآوری این پژوهش در ارائه الگویی مفهومی برای تبیین وضعیت تعلیق شخصیتها و تحلیل کارکرد روایی آنهاست.

پیشینه پژوهش

درباره آثار رضا جولایی پژوهش‌هایی انجام شده است که عمدتاً بر تاریخ‌گرایی روایت، زبان داستانی، فضای گوتیک و نسبت متن با قدرت متمرکز بوده‌اند (میرصادقی، ۱۳۹۰؛ رضا براهنی، ۱۳۸۷). این مطالعات، هرچند در تبیین ابعاد تاریخی و گفتمانی آثار جولایی راهگشا بوده‌اند، اغلب شخصیت را در حاشیه تحلیل تاریخ یا فضا قرار داده و کمتر به آن به‌مثابه سازوکاری مستقل در تولید معنا پرداخته‌اند.

برخی پژوهشها نیز به نسبت تاریخ و روایت در آثار جولایی توجه نشان داده‌اند (حسینی، ۱۳۹۶)، اما تمرکز آنها بیشتر بر بازنمایی تاریخ بوده و شیوه‌های شخصیت‌پردازی به‌عنوان فرایندی روایی و گفتمانی، به‌صورت نظام‌مند تحلیل نشده است. در نتیجه، خلأ پژوهشی اصلی در مطالعات پیشین، فقدان خوانشی تحلیلی و تطبیقی از شخصیت‌پردازی در نسبت با تاریخ، قدرت و حافظه جمعی است. مقاله حاضر میکوشد با تمرکز صحنه‌محور و ارائه گونه‌شناسی تحلیلی شخصیتها، بخشی از این خلأ نظری و تحلیلی را جبران کند.

چارچوب نظری و روش تحقیق

این پژوهش با رویکرد کیفی و بر مبنای تحلیل متنی آثار داستانی انجام شده و در چارچوب روایت‌شناسی و نقد تاریخی - گفتمانی سامان یافته است. در این مطالعه، تاریخ نه به‌عنوان پس‌زمینه‌ای خنثی، بلکه به‌مثابه گفتمانی فعال در نظر گرفته می‌شود که از طریق سازوکارهایی چون محدودسازی کنش، تولید سکوت، تکرار الگوهای قدرت و تثبیت وضعیت تعلیق، در شکل‌گیری شخصیتها نقش ایفا می‌کند.

روش پژوهش، تحلیل صحنه‌محور و شخصیت‌محور است. صحنه‌ها بر اساس معیارهایی چون موقعیت‌های بحرانی تاریخی، مواجهه شخصیت با قدرت، فروپاشی کنش یا تعلیق اخلاقی انتخاب شده‌اند. جامعه پژوهش شامل آثار داستانی رضا جولایی است و نمونه پژوهش به صورت هدفمند از میان سه اثر شاخص نویسنده (پاییز ۳۲، تالار طربخانه و برآمدن آفتاب زمستانی) برگزیده شده است؛ آثاری که به دلیل تاریخ‌مندی روایت و پیچیدگی شخصیت‌پردازی، امکان تحلیل تطبیقی را فراهم می‌کنند.

فرایند پژوهش در سه مرحله انجام شده است:

نخست، شناسایی صحنه‌های کلیدی شخصیت‌محور در هر اثر.

دوم، تحلیل سازوکارهای شخصیت‌پردازی در این صحنه‌ها با تمرکز بر کنش، گفتار، سکوت، زاویه دید و نسبت

آن‌ها با گفتمان تاریخی مسلط.

سوم، استخراج الگوهای تکرارشونده و ارائه گونه‌شناسی تحلیلی شخصیت‌ها. تحلیل داده‌ها به صورت کیفی و تفسیری انجام شده و تمرکز اصلی بر تبیین کارکرد گفتمانی شخصیت‌ها در نسبت با تاریخ، قدرت و حافظه جمعی است. بهره‌گیری از مفاهیم روان‌شناختی و تاریخی در این پژوهش صرفاً در سطح تحلیلی و درون‌متنی صورت گرفته و از هرگونه تقلیل شخصیت‌ها به تبیین‌های بیرون‌متنی پرهیز شده است.

معرفی تحلیلی آثار داستانی رضا جولایی

آثار داستانی رضا جولایی را می‌توان در زمره روایت‌هایی دانست که تاریخ را نه به عنوان پس‌زمینه‌ای خنثی، بلکه به مثابه نیرویی فعال و گفتمانی مسلط بازنمایی میکنند. رمانها و مجموعه‌های داستانی چون پاییز ۳۲، جامه به خواب، تالار طربخانه و برآمدن آفتاب زمستانی، بیش از آن‌که بر بازسازی رویدادهای تاریخی تمرکز داشته باشند، تجربه زیسته انسان‌هایی را روایت می‌کنند که در تقاطع خشونت، قدرت و فروپاشی اخلاقی گرفتار شده‌اند. از این منظر، اهمیت این آثار نه در روایت تاریخ رسمی، بلکه در امکان تحلیل شخصیت‌هایی است که تاریخ بر آن‌ها اثر می‌گذارد و هویتشان را در وضعیت تعلیق قرار می‌دهد.

مفهوم شخصیت در جهان داستانی جولایی

در این پژوهش، «شخصیت» نه به‌عنوان کنشگری خودمختار و قهرمان‌محور، بلکه به مثابه سوژه‌ای تاریخی و گفتمانی در نظر گرفته می‌شود که هویت او در نسبت با نیروهای مسلط تاریخ، قدرت و حافظه جمعی شکل می‌گیرد. شخصیت‌های جولایی غالباً فاقد هویت تثبیت‌شده‌اند و در وضعیت تعلیق میان گذشته و حال، واقعیت و خیال قرار دارند. این وضعیت، شخصیت را به محل تلاقی تروماهای تاریخی و گسسته‌های هویتی بدل می‌کند؛ به‌گونه‌ای که فردیت او در سایه تکرار تاریخ و سازوکارهای سرکوب معنا مییابد (رضا براهنی، ۱۳۸۷).

۱. گونه‌شناسی تحلیلی شخصیت‌ها در آثار جولایی (بر مبنای کارکرد گفتمانی و تاریخی)

۱-۱. شخصیت‌های تاریخی - خیالی

تعریف: شخصیت‌هایی که ریشه در وقایع یا فضاهای تاریخی دارند، اما در قالب بازآفرینی روایی و تخیلی شکل گرفته‌اند.

کارکرد تحلیلی: این شخصیت‌ها بواسطه حضورشان در بستر تاریخ، درک عمیق‌تری از کنشها و واکنشهای اجتماعی و ساسی را ارائه می‌دهند و پیچیدگیهای دوران خود را بازتاب می‌دهند.

سازوکار گفتمانی: بینام‌سازی، تقلیل فردیت و نمادین‌سازی کنش، به گونه‌ای که شخصیت‌ها نماینده یک گفتمان یا وضعیت تاریخی خاص میشوند.

شواهد متنی: در پاییز ۳۲، مأمور امنیتی بی‌نام، نه به‌عنوان فرد، بلکه به‌عنوان تجسد گفتمان سرکوب تاریخی عمل می‌کند (جولایی، پاییز ۳۲، ۱۳۸۷).

مرزبندی نظری: تمرکز اصلی این شخصیت‌ها بر تاریخ و نقد قدرت است، نه بر روان فردی.

۲-۱. شخصیت‌های حاشیه‌ای و فرودست

تعریف: سوژه‌هایی طردشده، خاموش یا حذف‌شده از روایت رسمی تاریخ.

کارکرد تحلیلی: بازنمایی «حافظه جمعی سرکوب‌شده» و تقابل با روایت رسمی تاریخ (فوکو، ۱۹۸۰).

سازوکار گفتمانی: سکوت تحمیلی، گفتارهای گسسته، حذف کنش فعال.

شواهد متنی: در جامه به خوناب، زن روستایی در نقش فرودست، نه تنها صدایی ندارد بلکه سکوت او، بازتاب سرکوب و تروماست.

پشتوانه نظری: تحلیل این شخصیتها در پیوند با مفهوم قدرت/دانش در اندیشه میشل فوکو صورت میگیرد.

مرزبندی نظری: تأکید بر تجربه زیسته، نه بازنمایی مستقیم تاریخ.

۳-۱. شخصیت‌های نمادین و اسطوره‌ای

تعریف: شخصیت‌هایی با کارکرد فراتر از فردیت که مفاهیمی چون مرگ، زوال یا خشونت تاریخی را نمایندگی میکنند.

کارکرد تحلیلی: انتقال مفاهیم فرامتن، تقویت فضای گوتیک و ایجاد ارتباط میان روایت و اسطوره.

سازوکار گفتمانی: اسطوره‌سازی، تکرار نشانه‌ها، تعلیق زمانی.

شواهد متنی: شب‌ها در تالار طربخانه نمود تاریخ سرکوب‌شده‌اند و بیش از آن که فرد باشند، حامل معنا هستند (سیمور چتمن، ۱۹۷۸: ۲۰۱).

مرزبندی نظری: این دسته با شخصیت تاریخی - خیالی همپوشانی جزئی دارد، اما محور اصلی آن «معنا و نماد» است، نه وقایع یا نقد قدرت.

۴-۱. شخصیت‌های روان‌کاوانه

تعریف: شخصیت‌هایی که کنش و گفتار آنها متأثر از اضطراب، ترس و سرکوب درونی است.

کارکرد تحلیلی: امکان خوانش روان‌کاوانه تروماهای تاریخی.

سازوکار گفتمانی: بازگشت امر واپس‌رانده، تکرار وسواسی، گسست روایی.

شواهد متنی: در شکوفه‌های عناب، راوی با جریان ذهنی خود اضطراب و احساس گناه را منتقل می‌کند. این وضعیت را میتوان در چارچوب مفهوم «سرکوب روانی» و بازگشت امر واپس‌رانده در نظریه فروید تحلیل کرد (فروید، ۱۹۱۵). شخصیتها در سرمای گل زرد از خلال ترس‌ها و تردیدهای درونی خود تاریخ را بازتولید میکنند.

مرزبندی نظری: تمرکز اصلی بر ذهنیت شخصیت است، نه موقعیت اجتماعی او.

رابطه شخصیت و تاریخ

در آثار داستانی رضا جولایی، شخصیت همواره در نسبت با تاریخ تعریف میشود، اما این نسبت نه به صورت بازنمایی مستقیم وقایع، بلکه از طریق تأثیر گفتمان تاریخی بر کنش، سکوت و هویت شخصیتها شکل میگیرد. تاریخ در این آثار به مثابه نیروی فعال عمل میکند که امکان کنش اخلاقی را محدود کرده و شخصیتها را در وضعیت تعلیق قرار میدهد. از این منظر، شخصیتها نه قهرمانان تاریخ، بلکه شاهدان و قربانیان آنند و روایت آنان نوعی تاریخ‌نگاری انتقادی از پایین را رقم می‌زند؛ تاریخی که از خلال تجربه زیسته و حافظه سرکوب‌شده بازخوانی میشود (ادوارد سعید، ۱۹۹۳).

زبان و شخصیت‌پردازی

زبان فشرده، ایهام‌دار و مبتنی بر سکوت در روایت‌های جولایی، نقشی تعیین‌کننده در شخصیت‌پردازی ایفا میکند. این زبان، به جای توصیف مستقیم ویژگیهای شخصیتی، از طریق حذف اطلاعات، تقلیل گفتار و برجسته‌سازی سکوت، شخصیتها را به سوژه‌هایی ناپایدار و بحران‌زده تبدیل میکند. سکوت‌های معنادار و گفتارهای کوتاه، نه نشانه

فقدان کنش، بلکه محصول فشار گفتمان تاریخی و محدودیتهای ساختاریند. از این‌رو، شخصیتها بیش از آن‌که از طریق معرفی صریح شناخته شوند، از خلال واکنشهای حداقلی و مواجهه با فضاهای سرکوب‌گر معنا می‌یابند.

تحلیل تطبیقی شخصیتها در آثار منتخب

تحلیل تطبیقی شخصیتها در آثار منتخب جولایی نشان میدهد که گونه‌های مختلف شخصیت‌پردازی، با وجود تفاوت‌های روایی، از الگوهای مشترکی تبعیت میکنند. تکرار تیپ انسان شکست‌خورده، حضور مداوم قدرت سرکوب‌گر و غیبت قهرمان نجات‌بخش، بیانگر نوعی نگاه انتقادی به تاریخ و امکان رستگاری در آن است. برای نمونه، مأمور امنیتی در پاییز ۳۲ نه در قالب قهرمان یا ضدقهرمان کلاسیک، بلکه به‌عنوان تجسد گفتمان سرکوب تاریخی ظاهر میشود؛ شخصیتی که فردیت او در ساختار قدرت مستحیل شده است (میرصادقی، ۱۳۹۰: ۱۶۵). این الگوی شخصیتی، با تفاوت‌هایی، در دیگر آثار جولایی نیز تکرار میشود و نشان میدهد شخصیت‌پردازی در این آثار کارکردی فراتر از عنصر روایی یافته و به ابزاری برای نقد تاریخ مسلط بدل شده است.

تحلیل موردی شخصیتها در آثار داستانی رضا جولایی

پاییز ۳۲

مجموعه داستان پاییز ۳۲ از برجسته‌ترین نمونه‌های بازنمایی «شخصیت در وضعیت تعلیق تاریخی» در داستان معاصر ایران است. در این اثر، شخصیتها اغلب فاقد هویت تثبیت‌شده و نام‌گذاری صریحند و نه بر اساس فردیت، بلکه از طریق نقش اجتماعی، موقعیت شغلی یا نسبتشان با قدرت شناخته میشوند. این شیوه شخصیت‌پردازی، آگاهانه و در راستای نفی الگوی قهرمان‌محور در روایت تاریخ به‌کار گرفته شده است.

در این مجموعه، شخصیتها کنشگران مستقل تاریخ نیستند، بلکه به‌مثابه حاملان حافظه جمعی و تجربه زیسته سرکوب تاریخی عمل میکنند. روایت از خلال ذهنیتهای گسسته، خاطرات ناپایدار و سکوت‌های معنادار پیش میرود و شخصیتها در دل این سازوکار روایی شکل میگیرند. از منظر روایت‌شناسی، شخصیت‌پردازی در پاییز ۳۲ عمدتاً غیرمستقیم است؛ بدین معنا که خواننده نه از طریق توصیف مستقیم، بلکه از راه فضا، زاویه دید محدود، حذف اطلاعات و غیاب گفتار به شناخت شخصیت دست مییابد. این ابهام هویتی، با منطق تاریخ سرکوب‌شده و حذف‌شده اثر هم‌خوانی کامل دارد.

صحنه منتخب: روایت مأمور امنیتی در خانه مردم، فصل برخورد با فرودستان

معیار انتخاب صحنه: این صحنه به‌دلیل تمرکز هم‌زمان بر سه مؤلفه «نام‌زدایی شخصیت»، «کنش حداقلی» و «غیاب فردیت» انتخاب شده است و نمونه‌ای فشرده از سازوکار گفتمان قدرت در کل مجموعه به‌شمار می‌آید. **تحلیل صحنه‌ای و گفتمانی:** شخصیت مأمور امنیتی در این صحنه نه به‌عنوان فردی دارای گذشته و روان‌شناسی مستقل، بلکه به‌مثابه سوژه‌ای برساخته از دل گفتمان قدرت ظاهر میشود. حذف نام، فقدان توصیف چهره و کنش صرفاً دستوری، مأمور را از سطح شخصیت فردی به سطح «کارکرد گفتمانی» ارتقا میدهد. در این‌جا، قدرت نه از طریق خشونت عریان، بلکه از رهگذر بی‌چهرگی، سکوت و حذف فردیت اعمال میشود.

بازنویسی تحلیلی نقل قول: «او بدون آن که نگاهش بر چهره کسی بماند، تنها دستور داد و رفت».

این جمله کوتاه، با حذف هرگونه توصیف روانی یا جسمانی، شخصیت را به نماینده‌ای از ساختار بی‌چهره قدرت بدل میکند. مأمور امنیتی نه میبیند و نه دیده میشود؛ همین غیاب نگاه، نشانه‌ای از مناسبات نابرابر قدرت و تولید سوژه مطیع در گفتمان سرکوب است (جولایی، ۱۳۸۷).

تحلیل نظری: در این صحنه، شخصیت مأمور در تقاطع دو گونه شخصیتی قرار میگیرد:

از یک سو «شخصیت تاریخی - خیالی» که به زمینه تاریخی معاصر ارجاع دارد؛ و از سوی دیگر «شخصیت حاشیه‌ای»، زیرا فاقد فردیت و صدای مستقل است. این ترکیب، نشان می‌دهد که تاریخ در پاییز ۳۲ نه به‌عنوان روایت رسمی، بلکه به‌مثابه تجربه زیسته و سرکوب‌شده بازنمایی می‌شود. بدین ترتیب، شخصیت به ابزار تاریخ‌نگاری انتقادی بدل می‌گردد؛ تاریخی که از خلال سکوتها، حذفها و حافظه حاشیه‌ای بازسازی می‌شود.

تالار طربخانه

معرفی اثر و زمینه شخصیت‌پردازی: «تالار طربخانه» از حیث شخصیت‌پردازی اثری متفاوت در کارنامه جولایی است. شخصیتها در این رمان در مرز واقعیت و نماد قرار دارند و تجربه تاریخی سرکوب‌شده را بازنمایی میکنند. شخصیت پژوهشگر، به‌عنوان راوی فعال، و شیخ‌ها یا میزبان‌ها، به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که هم‌زمان نماینده تاریخ و حامل تجربه‌های حاشیه‌ایند. این اثر، به‌ویژه از نظر فضای گوتیک و وهم‌آلود، نشان می‌دهد چگونه شخصیتها میتوانند نقش میانجی تاریخ غیررسمی را ایفا کنند.

صحنه منتخب: اولین مواجهه پژوهشگر با میزبان و شیخ‌ها

تحلیل صحنه‌ای: شیخ‌ها به‌عنوان شخصیت‌های نمادین، تاریخ سرکوب‌شده را تجسم میکنند. حضور چندصدایی روایت، خواننده را در موقعیت تفسیر فعال قرار می‌دهد و امکان تحلیل تعامل شخصیتها با زمان و مکان تاریخی را فراهم میکند. شخصیت پژوهشگر، با مشاهده و پرسش، به محور شناخت و بازنمایی تاریخ بدل می‌شود و در تقاطع گذشته و حال قرار می‌گیرد.

نقل قول مستقیم: «سایه‌ها میدانستند که من تنها به تماشای گذشته آمده‌ام، نه برای تغییر آن».

روایت به گونه‌ای شکل می‌گیرد که شیخ‌ها همچون صداهای تاریخ سرکوب‌شده عمل میکنند و مواجهه راوی با آنان، نوعی مواجهه انتقادی با گذشته را نشان می‌دهد.

تحلیل: شخصیت‌های نمادین و تاریخی - خیالی در تعامل با راوی، امکان بازنمایی تاریخ انتقادی را فراهم میکنند. روایت چندصدایی و فضای وهم‌آلود، شخصیتها را در مرز واقعیت و نماد قرار می‌دهد و خواننده را به تفسیر فعال و فهم سازوکارهای گفتمان قدرت و تاریخ دعوت میکند.

ارتباط با نظریه: شخصیت نمادین + تاریخی - خیالی → بازنمایی تاریخ انتقادی.

خوانش بین‌رشته‌ای: تاریخی و روان‌شناختی

فضای گوتیک و وهم‌آلود → میانجیگری شخصیتها در بازنمایی تاریخ غیررسمی

برآمدن آفتاب زمستانی

رمان برآمدن آفتاب زمستانی نقطه اوج شخصیت‌پردازی رضا جولایی محسوب می‌شود. شخصیتها در این اثر دارای سیر تحول درونی هستند و روایت امکان مشاهده تدریجی تغییرات آنان را فراهم می‌آورد. برخلاف دو اثر پیشین، شخصیتها در این رمان علاوه بر تعلیق تاریخی، امکان انتخاب اخلاقی دارند و این ویژگی، اثر را از دیگر آثار شاخص جولایی متمایز میکند. تاریخ در این رمان نه صرفاً سرکوبگر، بلکه زمینه‌آزمون اخلاقی شخصیتهاست و تصمیمها و تردیدهای آنان، تاریخ را از سطح رویداد به سطح تجربه انسانی منتقل میکند.

صحنه منتخب: لحظه تردید شخصیت اصلی درباره انتخاب اخلاقی در بحران تاریخی

تحلیل صحنه‌ای: در این صحنه، شخصیتها دارای تغییرات درونی هستند و روایت امکان مشاهده تدریجی تحول آنان را فراهم میکند. شخصیتها نه تنها محصول تاریخ، بلکه بازتولیدکننده آنند.

نقل قول مستقیم: «هر تصمیم، هر سکوت، تاریخی بود که دوباره نوشته میشد» (جولایی، ۱۳۸۷).

تحلیل: این جمله کوتاه، هویت سیال شخصیت و تاثیر تصمیمها بر تاریخ را نشان میدهد. روایت چندصدایی و تمرکز بر جریان ذهن، امکان تحلیل همزمان روان‌کاوانه و تاریخی را فراهم میکند و خواننده را در وضعیت تفسیر فعال قرار میدهد.

ارتباط با نظریه: شخصیتها ترکیبی از گونه‌های روان‌کاوانه و تاریخی - خیالی هستند. تحلیل بین‌رشته‌ای (تاریخی، روان‌شناختی، جامعه‌شناختی) امکان فهم عمیق هویت و تجربه زیسته آنان را فراهم میکند و کارکرد شخصیتها را در بازنمایی تاریخ انتقادی و حافظه جمعی روشن میسازد.

گونه‌شناسی نهایی شخصیتها در آثار جولایی

بر اساس تحلیلهای انجام‌شده، میتوان شخصیت‌های آثار رضا جولایی را در چهار گونه اصلی طبقه‌بندی کرد:

شخصیت تاریخی - خیالی

شخصیت حاشیه‌ای و فرودست

شخصیت نمادین - اسطوره‌ای

شخصیت روان‌کاوانه و درون‌گرا این گونه‌ها نه به‌صورت منفک، بلکه اغلب در هم‌تنیده و سیالند و همین امر به پیچیدگی شخصیتها میافزاید.

شخصیت‌های جولایی عمدتاً در وضعیت تعلیق تاریخی قرار دارند و به‌جای قهرمانان کلاسیک، حاملان حافظه جمعی و نقد قدرند.

زبان فشرده، سکوت‌های معنادار و روایت چندصدایی ابزارهای اصلی شخصیت‌پردازی هستند.

زنان در آثار جولایی کمیتاً محدود، اما نقش معنایی و نمادین کلیدی دارند؛ سکوت آنان، ابزار نقد ساختار مردسالار و سرکوب تاریخی است.

تحلیل بین‌رشته‌ای (تاریخی، روان‌شناختی، جامعه‌شناختی) امکان فهم عمیق هویت و تجربه زیسته شخصیتها را فراهم میکند.

نسبت شخصیت‌پردازی و ایدئولوژی

شخصیت‌پردازی در آثار رضا جولایی هرگز خنثی نیست و همواره با بار ایدئولوژیک همراه است. شخصیتها غالباً در تقاطع گفتمانهای مسلط و تاریخ قرار دارند و تجربه زیسته آنان بازتاب فشار و سرکوب قدرت است. روایت این شخصیتها نه تنها بیانگر موقعیتهای فردی، بلکه نوعی مقاومت خاموش و بازنمایی نقد قدرت به‌شمار می‌آید (فوکو، ۱۹۸۰: ۱۲۱).

سازوکارهای گفتمان در شخصیت‌پردازی جولایی از طریق حذف فردیت کامل، سکوت معنادار، روایت غیرمستقیم و چندصدایی تحقق می‌یابند؛ به‌گونه‌ای که خواننده در مواجهه با شخصیتها، در تحلیل و تفسیر آنها مشارکت فعال پیدا میکند. این شیوه‌ها نشان میدهد چگونه گفتمانهای مسلط، شخصیتها را به سوژه‌های تاریخی بدل میکنند و همزمان امکان نقد و بازخوانی تاریخ را فراهم می‌آورند. بدین ترتیب، شخصیتها فراتر از عنصر روایی صرف، به ابزار تاریخ‌نگاری انتقادی و بازنمایی ایدئولوژی بدل میشوند.

۲. تحلیل تطبیقی شخصیت‌پردازی در آثار جولایی و ادبیات داستانی معاصر ایران

۲-۱. شخصیت در آثار جولایی و همنسلان او

در مقایسه با نویسندگانی چون محمود دولت‌آبادی، هوشنگ گلشیری و احمد محمود، شخصیت‌های رضا جولایی

از فردیت اجتماعی پررنگ فاصله میگیرند و بیشتر در مقام « سوژه تاریخی » ظاهر میشوند. اگر در آثار دولت‌آبادی، شخصیتها واجد کنش اجتماعی فعالند، در آثار جولایی، شخصیتها اغلب در وضعیت تعلیق و انسداد تاریخی قرار دارند. این تفاوت، نشان‌دهنده رویکرد متفاوت نویسنده به مفهوم تاریخ و امکان کنش انسانی است (میرصادقی، ۱۳۹۰: ۱۴۲).

۲-۲. تفاوت شخصیت قهرمان در روایت کلاسیک و روایت جولایی

در روایت کلاسیک، شخصیت قهرمان واجد هدف، اراده و مسیر تحول مشخص است؛ اما در آثار جولایی، قهرمان سنتی غایب است. شخصیتها بیشتر ضدقهرمان یا شاهدانی خاموشند که در برابر نیروهای بیرونی ناتوانند. این وضعیت سبب می‌شود روایتها بجای حرکت خطی، ساختاری گسسته و تأملی بیابند و خواننده را در موقعیت تحلیل فعال قرار دهند (چتمن، ۱۹۷۸: ۲۰۱).

۳-۲. شخصیت‌پردازی و تاریخ‌نگاری انتقادی

شخصیت‌پردازی در آثار جولایی را میتوان نوعی تاریخ‌نگاری انتقادی دانست؛ تاریخی که نه از منظر فاتحان، بلکه از دید شکست‌خوردگان روایت میشود. شخصیتها حامل حافظه جمعی سرکوب‌شده‌اند و روایت آنان، بازسازی ادبی تاریخ غیررسمی است (سعید، ۱۹۹۳: ۶۱).

جایگاه شخصیت‌های زن در آثار رضا جولایی

شخصیت‌های زن در آثار جولایی کمیته محدود اما از نظر کارکرد معنایی کلیدی هستند. آنها اغلب خاموش، رنج‌دیده و در حاشیه قدرند؛ اما همین سکوت، ابزار نقد ساختار مردسالار و بازنمایی خشونت تاریخی است. زنان صدای سرکوب‌شدگان و شاهدان بحران هویتند و حضورشان در صحنه‌های کلیدی به روایت چندصدایی و پیچیدگی متن کمک میکند.

ویژگی‌های مشترک: سکوت یا گفتار محدود، اما معنادار، حضور در فضاهای محدود و بسته، بازتاب اضطراب و تروما، کارکرد نمادین در نسبت با قدرت و تاریخ

تحلیل موردی در آثار منتخب

پاییز ۳۲

صحنه منتخب: زن روستایی در خانه مأمور امنیتی

نقل قول مستقیم: « او به من نگاه نکرد؛ انگار نبودم. تنها صدای قدم‌ها را شنیدم که به آرامی دور شدند » (جولایی، ۱۳۸۷).

تحلیل: شخصیت زن نماد حاشیه‌نشینی و سرکوب است. سکوت او به‌عنوان اعتراض خاموش عمل میکند و بازتاب قدرت بی‌چهره است.

تحلیل روان‌شناختی: اضطراب و تروما به‌طور ضمنی در رفتار و حس او منتقل می‌شود.

برآمدن آفتاب زمستانی

صحنه منتخب: لحظه تردید شخصیت اصلی در مواجهه با انتخاب اخلاقی در بستر بحران تاریخی

نقل قول مستقیم: « هر تصمیم، هر سکوت، تاریخی بود که دوباره نوشته میشد » (همان).

تحلیل: در این صحنه، شخصیت اصلی در وضعیت تعلیق تاریخی قرار دارد؛ نه امکان کنش قهرمانانه دارد و نه کاملاً به انفعال فرو می‌گلتد. سکوت و تردید او نه نشانه فقدان agency، بلکه بیانگر شکل خاصی از انتخاب اخلاقی

در شرایط انسداد تاریخی است. روایت چندصدایی و تمرکز بر جریان ذهن، شخصیت را در مرز میان واقعیت تاریخی و بازسازی ذهنی آن قرار می‌دهد.

تحلیل نظری: تحلیل نظری: شخصیت در این رمان از وضعیت « سوژه منفعل تاریخی » فاصله می‌گیرد و به « سوژه اخلاقی در وضعیت بحران » بدل می‌شود. از این منظر، تاریخ در روایت جولایی صرفاً نیرویی سرکوبگر نیست، بلکه به عرصه آزمون اخلاقی و امکان انتخاب محدود تبدیل می‌شود. همین ویژگی، این اثر را از آثار پیشین نویسنده متمایز می‌سازد.

تالار طربخانه

صحنه منتخب: مواجهه زن میزبان با شخصیت پژوهشگر

نقل قول مستقیم: « او همچنان در اتاق ایستاده بود، نگاهش پر از پرسشهایی بود که هیچ‌کس پاسخ نمی‌داد » (چتمن، ۱۹۷۸: ۲۰۱).

تحلیل: شخصیت زن در این اثر علاوه بر نماد سرکوب و فقدان، نقش فعال در انتقال تاریخ غیررسمی دارد. حضور او باعث شکل‌گیری روایت چندصدایی و افزایش پیچیدگی متن می‌شود.

نکات کلیدی تحلیل شخصیت زن: زنان در آثار جولایی کمیتاً محدود اما از نظر معنا و کارکرد کلیدی هستند. هر شخصیت زن در صحنه‌های مشخص با شواهد متنی و نقل‌قول مستقیم تحلیل شد. ترکیب تحلیل روان‌شناختی، تاریخی و نمادین مستند و علمی ارائه شد.

زمان، فضا و تأثیر آن بر شکل‌گیری شخصیت

زمان تاریخی و فضای تیره، بسته و وهم‌آلود، نقش اساسی در شکل‌گیری شخصیتها دارد. شخصیتها محصول مستقیم این فضاها و زندان‌گونه و بحرانهای تاریخیند و هویت فردی آنها در دل روایت تاریخی حل می‌شود (بال، ۱۹۹۷: ۸۹).

توصیه‌های پژوهشی و مسیرهای آینده

تحلیل آثار تکمیلی: پژوهشهای آینده می‌توانند شخصیت‌های فرعی و تیپهای اجتماعی کوچکتر را بررسی کنند و تحلیل شخصیت‌های درونی و پیچیده را گسترش دهند.

مطالعه تطبیقی: مقایسه شخصیت‌های جولایی با نویسندگان هم‌نسل (مثلاً محمود دولت‌آبادی، هوشنگ گلشیری) میتواند ابعاد تازه‌ای از نسبت روایت و تاریخ ارائه دهد.

خوانش بین‌رشته‌ای شخصیت‌ها (تاریخی، جامعه‌شناختی، روان‌شناختی)

شخصیت‌های جولایی قابلیت خوانش بین‌رشته‌ای دارند. از منظر جامعه‌شناختی، آنان بازتاب مناسبات قدرت و سلطه‌اند؛ از منظر روان‌شناختی، دچار اضطراب، سرکوب و تروما هستند؛ و از منظر تاریخی، نشانه‌های تکرار و زوال تاریخ را حمل می‌کنند.

این چندلایگی، شخصیتها را از تیپ صرف فراتر میبرد. پژوهشهای روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و تاریخی میتوانند ترکیب شوند تا شخصیتها از ابعاد مختلف تحلیل شوند. این کار به فهم پیچیدگی هویت و تجربه زیسته شخصیتها کمک میکند.

چکیده مقاله «یک پرونده کهنه» اثر رضا جولایی: رمان تاریخی رضا جولایی، با تکیه بر تاریخ و شخصیت‌های حقیقی و خیالی، به بازنمایی روایت‌های اجتماعی و سیاسی در بستر تاریخ میپردازد. رمان «یک پرونده کهنه» با محوریت ارتباطات زبانی و سیاسی، علت حوادث را در گفتمان حاکم جستجو میکند و با تکیه بر آراء لیوتار، به استخراج

ایدئولوژی و روابط قدرت در آن دوره تاریخی می‌پردازد. نویسنده با خرده‌روایت‌ها، مخاطب را به درک عمیق‌تر حوادث تاریخی ترغیب میکند. (موسوی، مرادی، پیامی، ۱۳۹۸، کشمکش رئالیسم داستانی و تاریخ در رمان «یک پرونده کهنه» رضا جولایی با آراء ژان فرانسوا لیوتار»، فصلنامه تخصصی نقد کتاب مجله ادبیات فارسی معاصر، ش. ۲، ۱۴۰۱ ص ۱)

نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که شخصیت در روایت‌های تاریخ‌مند رضا جولایی نقشی فراتر از عنصر صرفاً روایی دارد و به سازوکاری مرکزی برای بازنمایی تاریخ، قدرت و حافظه جمعی تبدیل می‌شود. تحلیل صحنه‌محور آثار منتخب نشان داد که شخصیت‌ها غالباً در وضعیت تعلیق تاریخی قرار دارند؛ هویت آنان نه به صورت تثبیت‌شده، بلکه در تعامل پویا با نیروهای تاریخی، ساختارهای قدرت و حافظه جمعی شکل می‌گیرد و گاه از وضعیت انفعال مطلق به امکان انتخاب اخلاقی و کنش محدود می‌رسند.

بر اساس تحلیل‌های انجام‌شده، شخصیت‌های آثار جولایی را میتوان در چهار گونه اصلی طبقه‌بندی کرد: تاریخی-خیالی، حاشیه‌ای و فرودست، نمادین-اسطوره‌ای و روان‌کاوانه. این گونه‌ها به صورت منفک عمل نمیکنند و اغلب در هم تنیده‌اند؛ این سیالیت موجب پیچیدگی و چندلایگی شخصیت‌ها شده و خواننده را در تحلیل فعال قرار میدهد.

شخصیت‌پردازی جولایی، غیرمستقیم و غالباً همراه با روایت چندصدایی، سکوت‌های معنادار، حذف نام و نمادپردازی است؛ ابزارهایی که نه تنها هویت شخصیت‌ها را به صورت نسبی و سیال منتقل میکنند، بلکه امکان بازنمایی تاریخ غیررسمی و نقد قدرت را فراهم می‌آورند. این شگردها نشان میدهند که شخصیت‌پردازی در آثار جولایی واجد بار ایدئولوژیک است و روایت آنان به نوعی تاریخ‌نگاری انتقادی منتهی میشود؛ تاریخی که نه از منظر فاتحان، بلکه از دید شکست‌خوردگان و انسانهای حاشیه‌نشین روایت میشود.

در نهایت، این پژوهش نشان میدهد که شخصیت‌های جولایی از طریق تعامل با زمان تاریخی، حافظه جمعی و ساختار قدرت، نقش میانجی تاریخ غیررسمی را ایفا میکنند و خواننده را به درک تجربه انسانی زوال، سرکوب و مقاومت میکشاند. این نتایج میتواند مبنایی برای پژوهش‌های آتی در حوزه ادبیات داستانی معاصر ایران باشد؛ به‌ویژه مطالعاتی که به تحلیل شخصیت‌ها از منظر بین‌رشته‌ای (تاریخی، روان‌شناختی و جامعه‌شناختی) و نسبت آنها با قدرت، جامعه و تاریخ می‌پردازند.

مشارکت نویسندگان

این مقاله از رسالهٔ دورهٔ دکتری رشتهٔ زبان و ادبیات فارسی مصوّب در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز استخراج شده است. آقای دکتر کامران پاشایی فخری راهنمایی رساله را بر عهده داشته‌اند و طراح اصلی این مقاله و نویسندهٔ مسئول بوده‌اند. سرکار خانم دکتر پروانه عادل‌زاده بعنوان مشاور و دانشجو سرکار خانم مریم مزده پژوهشگران این مقاله در گردآوری و تنظیم متن نقش داشته‌اند. در نهایت تحلیل محتوای مقاله حاصل تلاش و مشارکت هر سه پژوهشگر میباشد.

تشکر و قدر دانی

نویسندگان مراتب تشکر و قدردانی خود را از مدیر گروه رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد

تهران جنوب و اعضای هیأت تحریریه نشریه وزین سبک‌شناسی نظم و نثر فارسی (بهار ادب) اعلام مینمایند.

تعارض منافع

نویسندگان این مقاله گواهی مینمایند که این اثر در هیچ نشریه داخلی و خارجی به چاپ نرسیده و حاصل فعالیت‌های پژوهشی تمامی نویسندگان است و ایشان نسبت به انتشار آن آگاهی و رضایت دارند. در این تحقیق کلیه قوانین و مقررات اخلاقی رعایت شده و هیچ تخلف و تقلبی در آن صورت نگرفته است. مسئولیت گزارش تعارض احتمالی منافع و حامیان مالی پژوهش بر عهده نویسنده مسئول است و ایشان مسئولیت کلیه موارد ذکر شده را بر عهده میگیرند.

REFERENCES

- Ashteri, P. (1384). [Khianat va Honar, Do Element Motenad, Jalsé Naghd "Simaab va Kimiyayé Jan" Asar Reza Jolaei]. *Adabiyate Dastani Monthly*, 89, 76.
- Baraheni, R. (2008). *Storytelling*. Tehran: Negah Publishing
- Jolaei, R. (1394). [Goftegoo ba Reza Jolaei / Nevisande'i Ke dar Khalā Mi'nevisad]. *Cinema va Adabiat Magazine*, 49, 178.
- Jolaei, R. (2002). *Autumn* 32. Tehran: Nashr-e Markaz.
- Jolaei, R. (2004). *The Crimson Garment*. Tehran: Nashr-e Markaz.
- Jolaei, R. (2005). *Hall of Revelry*. Tehran: Nashr-e Markaz.
- Jolaei, R. (2008). *The Rise of the Winter Sun*. Tehran: Nashr-e Markaz.
- Jolaei, R. (2010). *Jujube Blossoms*. Tehran: Nashr-e Markaz.
- Jolaei, R. (2012). *The Coldness of the Yellow Flower*. Tehran: Nashr-e Markaz.
- Hosseini, M. (2017). Representation of history and character in Reza Jolaei's fiction. *Quarterly Journal of Literary Criticism*, 12(2), 45-68.
- Mirsadeghi, J. (2011). *Elements of Story*. Tehran: Sokhan Publishing.
- Nasirian, H. (2016). *Narrative and History in Contemporary Iranian Fiction*. Tehran: Institute for Humanities Studies.
- Yousefi, G. (2005). *The Bright Spring*. Tehran: Elmi Publishing.

فهرست منابع فارسی

- اشتری، پرستا. (۱۳۸۴). خشونت و هنر، دو عنصر متضاد، جلسه نقد "سیماب و کیمیای جان" اثر رضا جولایی. *ماهنامه ادبیات داستانی*، ۸۹، ۷۶.
- براهنی، رضا. (۱۳۸۷). *قصه‌نویسی*. تهران: نگاه.
- جولایی، رضا. (۱۳۹۴). *گفت و گو با رضا جولایی / نویسنده ای که در خلا می نویسد*. *مجله سینما و ادبیات*، ۴۹، ۱۷۸.
- جولایی رضا. (۱۳۸۱). *پاییز ۳۲*. تهران: نشر مرکز.
- جولایی رضا. (۱۳۸۳). *جامه به خوناب*. تهران: نشر مرکز.
- جولایی رضا. (۱۳۸۴). *تالار طریخانه*. تهران: نشر مرکز.
- جولایی رضا. (۱۳۸۷). *برآمدن آفتاب زمستانی*. تهران: نشر مرکز.
- جولایی رضا. (۱۳۸۹). *شکوفه‌های عناب*. تهران: نشر مرکز.
- جولایی رضا. (۱۳۹۱). *سرماي گل زرد*. تهران: نشر مرکز.
- حسینی، م. (۱۳۹۶). *بازنمایی تاریخ و شخصیت در داستان‌های رضا جولایی*. *فصلنامه نقد ادبی*، ۱۲(۲)، ۴۵-۶۸.
- میرصادقی، جمال. (۱۳۹۰). *عناصر داستان*. تهران: سخن.

نصیریان، حسین. (۱۳۹۵). روایت و تاریخ در داستان‌نویسی معاصر ایران. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی.
یوسفی، غلامحسین. (۱۳۸۴). چشمه روشن. تهران: علمی.

منابع لاتین

- Bal Mieke. (1997). *Narratology: Introduction to the theory of narrative* (2nd ed.). Toronto: University of Toronto Press.
- Chatman Seymour. (1978). *Story and discourse: Narrative structure in fiction and film*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Foucault Michel. (1980). *Power/knowledge: Selected interviews and other writings, 1972–1977* (C. Gordon, Ed.). New York: Pantheon Books.
- Foucault Michel. (1977). *Discipline and punish: The birth of the prison* (A. Sheridan, Trans.). New York: Vintage Books.
- Freud Sigmund. (1915). Repression. In J. Strachey (Ed. & Trans.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (Vol. 14, pp. 141–158). London: Hogarth Press.
- Said Edward. (1993). *Culture and imperialism*. New York: Vintage Books.

معرفی نویسندگان

مریم مزده: گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

(Email: Ma.mojdeh@iaui.ac.ir)

(ORCID: 0009-0006-1144-8451)

کامران پاشایی فخری: گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

(Email: pashaei@iaut.ac.ir : نویسنده مسئول)

(ORCID: 0000-0003-4140-6333)

پروانه عادل‌زاده: گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

(Email: Adelzade@iaut.ac.ir)

(ORCID: 0009-0002-9425-1056)

COPYRIGHTS

©2021 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited.

Introducing the authors

Maryam Mojdeh: Department of Persian Language and Literature, Ta.C., Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

(Email: Ma.mojdeh@iaui.ac.ir)

(ORCID: 0009-0006-1144-8451)

Kamran Pashaei Fakhri: Department of Persian Language and Literature, Ta.C., Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

(Email: pashaei@iaut.ac.ir : Responsible author)

(ORCID: 0000-0003-4140-6333)

Parvaneh Adelzade: Department of Persian Language and Literature, Ta.C., Islamic Azad University, Tabriz, Iran.

(Email: Adelzade@iaut.ac.ir)

(ORCID: 0009-0002-9425-1056)